

Fischer Jenő, Jolán És Imre

A képen a két bátyám és a nővérem látható. A bal oldalon áll [Fischer] Jenő, mellette Jolán és Imre. A felvétel 1949-ben készült, Nyíregyházán. Ezt küldték ki nekem Kárpátaljára, mert akkor már kint voltam.

A sors iróniájából éltünk tizennégy évig a Szovjetunióban. A férjemék szomszédja Nagyberegen kapott egy levelet, hogy a lánytestvére útban van hazafelé Bergen-Belsenből, emiatt 1945. augusztus 30-án átmentünk Nagyberegre Budapestről. De miközben várakoztunk, a határt lezárták, és Nagybereget a Szovjetunióhoz csatolták. Mert 1945 nyarán Csehszlovákia és a Szovjetunió között született egy olyan egyezmény, hogy a régi Csehszlovákia egy részét átadják a

szovjeteknek. Aki ott volt korábban csehszlovák állampolgár, az automatikusan szovjet állampolgár lett. Ugyan felvehettem volna akkor rögtön a szovjet állampolgárságot, de nem akartam, mert haza akartam jönni Magyarországra. Végül is így lettem hontalan, a férjem meg szovjet állampolgár, mert ő ott született Csehszlovákiában, tehát automatikusan megkapta az új állampolgárságot. De erről az egésztől akkor, Nagyberegen semmit sem tudtunk, csak később derült ki minden. A férjem és a családja megkapta az orosz állampolgárságot, mert ők előtte nem magyar, hanem csehszlovák állampolgárok voltak. Én pedig hontalan lettem.

A bátyám, Jenő meglátogatott bennünket Beregszászon, mert kapott beutazási engedélyt. Az elsők között volt, aki a Szovjetunióba merészkedett, illetve jöhetett. Korábban nagy demokrata volt, és látta, hogy nálunk még sorban állnak kenyérért meg cukorért, és azt mondta -- hangosan --, "Nem tudom elképzelni, hogy egy olyan államban, amelyik győzelmet aratott a németek felett, az embereknek miért kell sorban állniuk a kenyérért?". Könyörögtem neki, hogy hallgass, mert itt háromféle ember van: a volt, a van és a lesz. Kérdezte: mit jelent az? Mondom volt a börtönben, van a börtönben, és lesz a börtönben. Erre azt válaszolta: ne beszélj marhaságokat!

Csak Jolánnak van egy lánya. A bátyáim feleségei nem voltak zsidók. Jenő is és Imre is nagyon jó házasságban élt a keresztény feleségével, de gyerek egyiküknél sem született. Átment rajtuk az idő, később pedig már az ember meggondolja.